

Spectaculaire toename van **Grauwe Klauwieren** in de Kempen

Tom Heijnen

Vogelwerkgroep

De Kempen

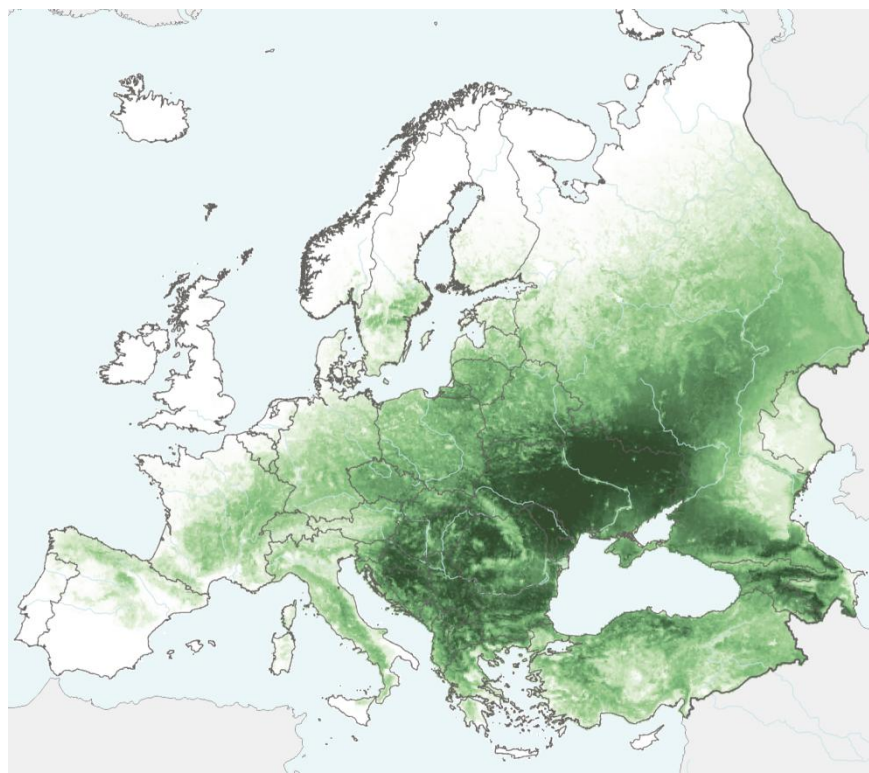
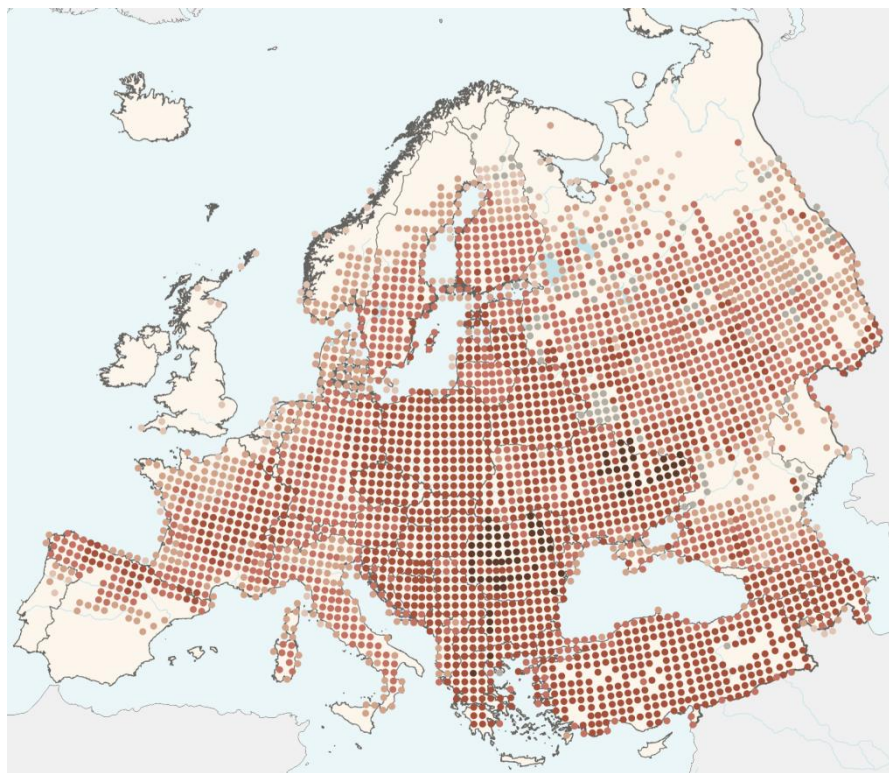

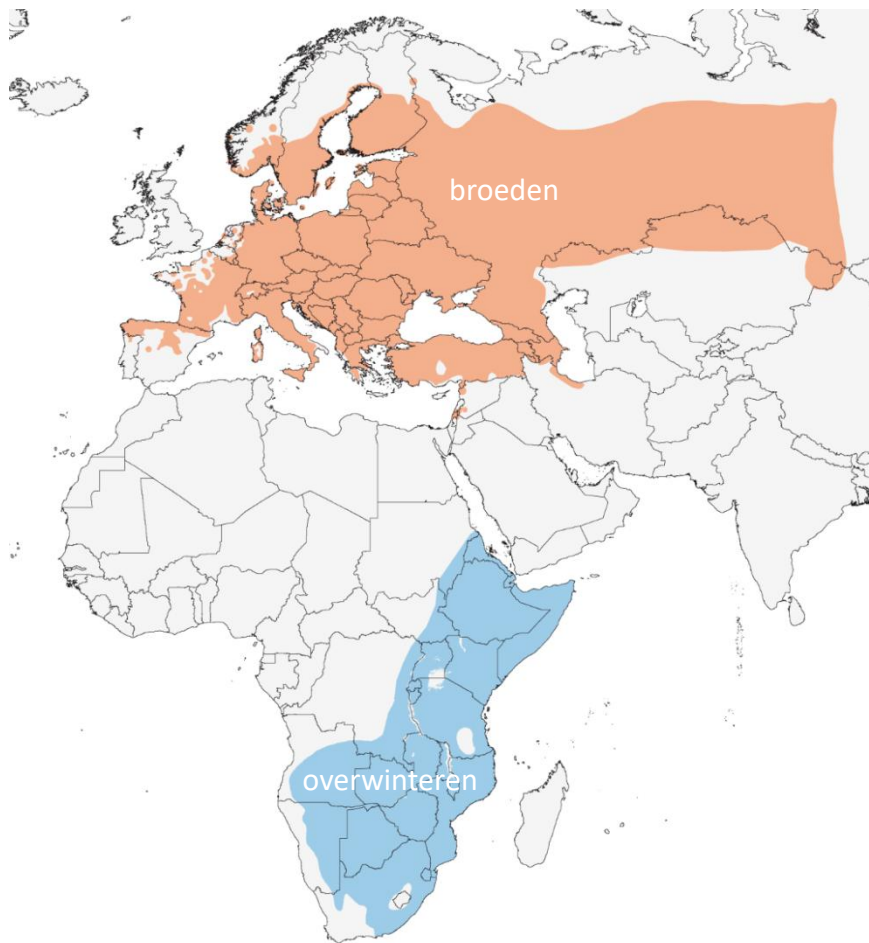
Juveniel/onvolwassen

- ☐ Als ♀, maar over volledige lichaam geschubd
- ☐ Juveniel heeft gele snavelbasis
- ☐ Niet altijd makkelijk te zien!

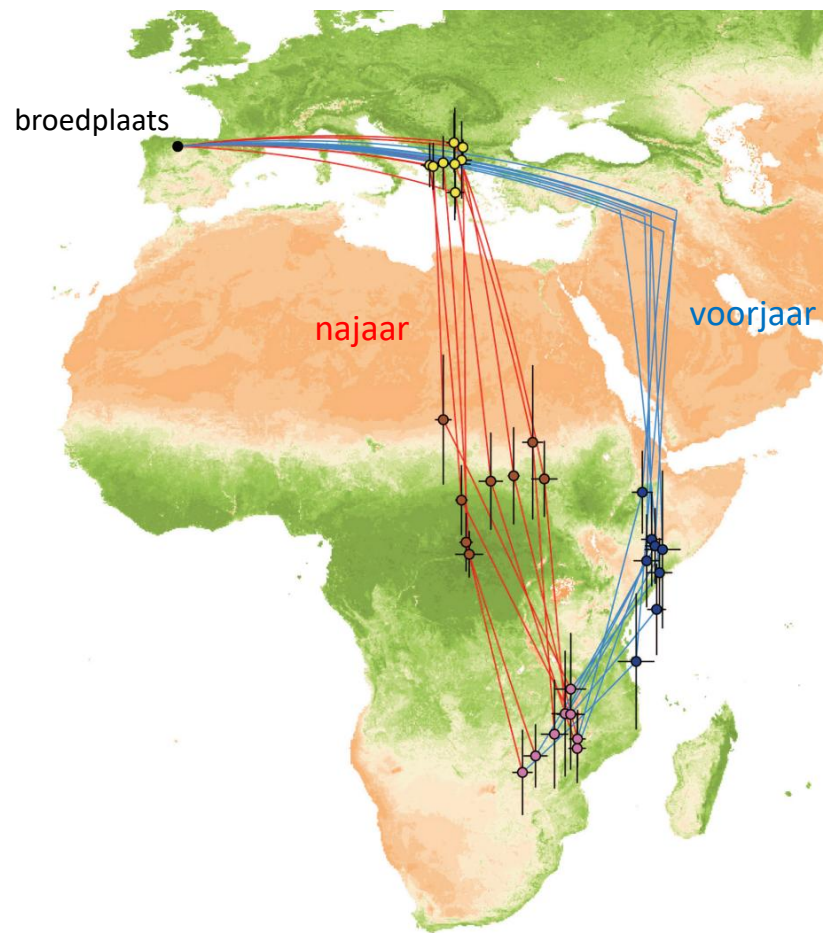

bron: European Breeding Bird Atlas 2013-2017

bron: Birds of the World (website)

bron: Tøttrup et al. 2017

Fenologie

- ☐ Broeden: 3-4 maanden
 - ☐ Najaarstrek: 2-3 maanden
 - ☐ Overwinteren: 4 maanden
 - ☐ Voorjaarestrek: 2 maanden
-
- ☐ Broedvogels zijn vaak zeer plaatstrouw
Onderzoek NL: meestal binnen straal van 10km, vaak hooguit enkele km

Broeden

- ☐ Aankomst vanaf half mei tot ver in juni, ♂♂ eerder dan ♀♀
- ☐ Balts ♂: draaien met kop, buigen, vleugels flapperen, 'bruidschat' voor ♀
- ☐ Daarna nestbouw en eieren leggen
- ☐ Eieren uitbroeden (vanaf voorlaatste ei) 2 weken; jongen 2 weken in nest
- ☐ ♂ en ♀ hebben eigen setje uitgevlogen jongen om te voeden
- ☐ Na 2 weken jongen zelf op jacht, worden wel 'bijgevoerd'
- ☐ 1 broedsel per jaar, indien mislukt dan vervangnest met -legsels
- ☐ Vertrek vanaf september, eerst ouders, dan jongen (tot in oktober)

foto: Toon van Kessel

foto: Erik Bloeming

foto: John van den Elsen

Voedsel

- ☐ Kevers, hommels, sprinkhanen, spinnen, oorwormen
- ☐ Meestal 10-20mm groot
- ☐ Later in seizoen grotere prooien (door grotere beschikbaarheid)
- ☐ Incidenteel amfibieën, hagedissen en muizen

foto: Toon van Kessel

foto: Jules Andela

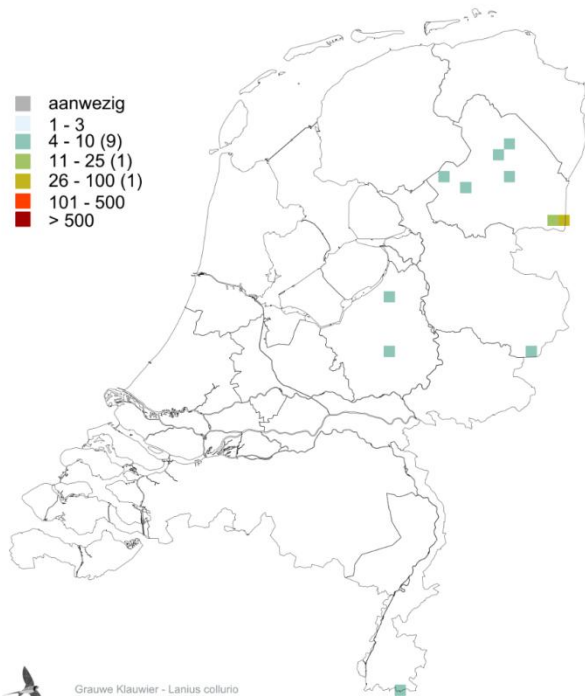

Inventariseren: makkelijk? soms wel, vaak niet!

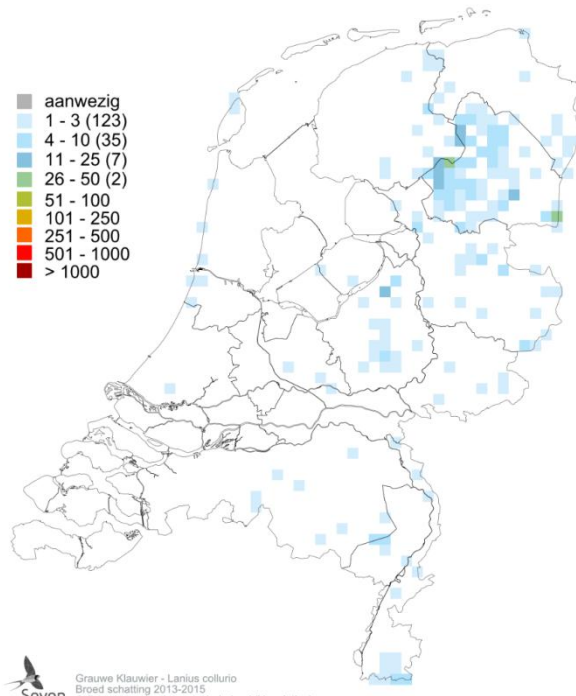
- ❑ Mozaïeklandschappen onoverzichtelijk
- ❑ Verdwijnt vaak snel in struik en is dan onzichtbaar
- ❑ [Zang](#) nogal zacht en vol imitaties
- ❑ Soms overlappende jachtgebieden
- ❑ Regelmatig dicht op elkaar: #1 gevonden? zoek #2, daarna #3, ...
- [Contactroep](#) wijst (ook) op aanwezigheid partner
- Voedselvlucht in struik wijst op nest met jongen

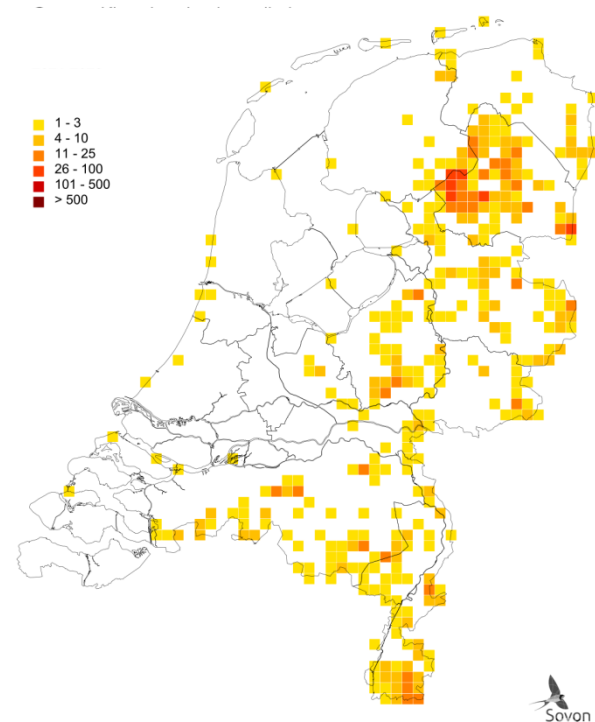
1998-2000

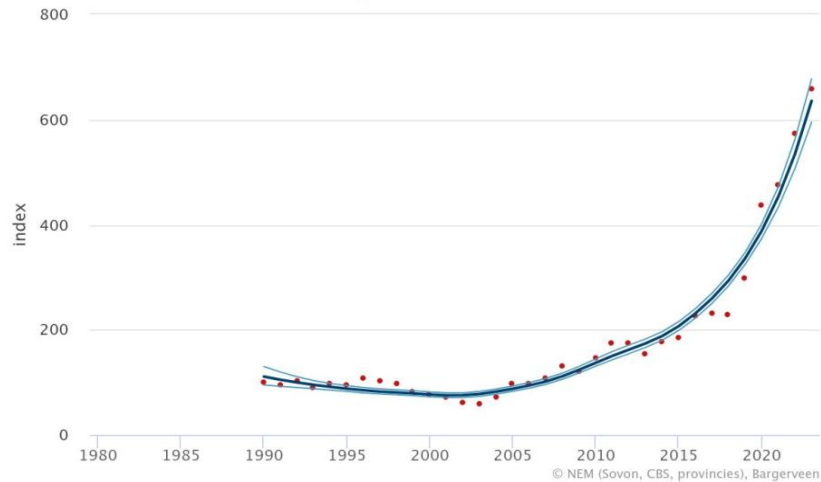

2013-2015

2021-2023

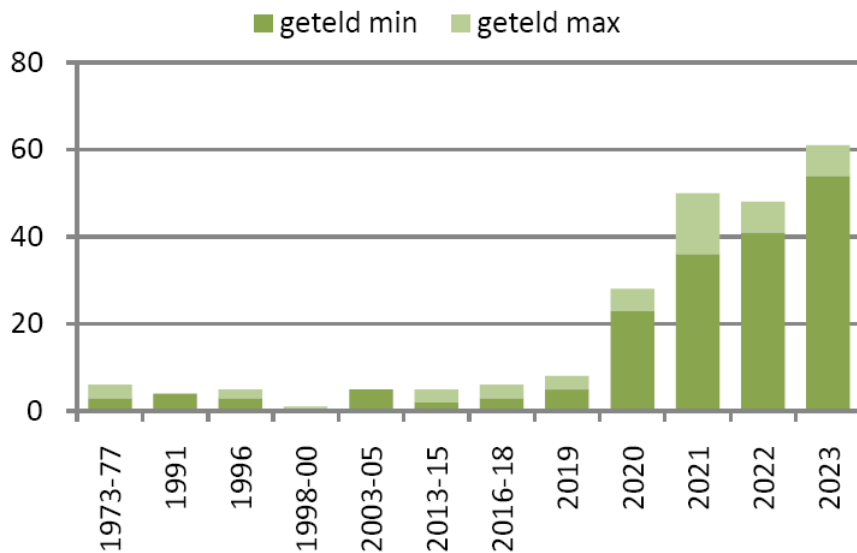

Nederland

1985: ca 100 territoria

2023: 1250-1550 territoria

Kempen

begin '50: 10-tallen territoria?

'70 tot 2019: <5 territoria

2023: 60-70 territoria

Best

Diessen

Helmond

Eindhoven

Vessem

Someren

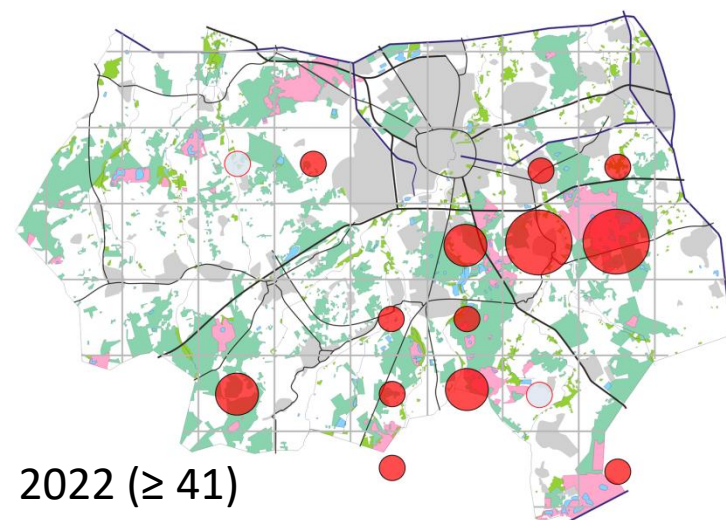
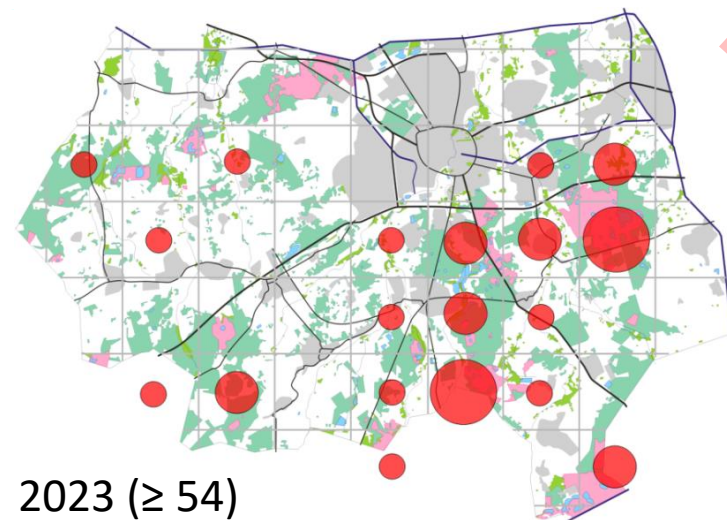
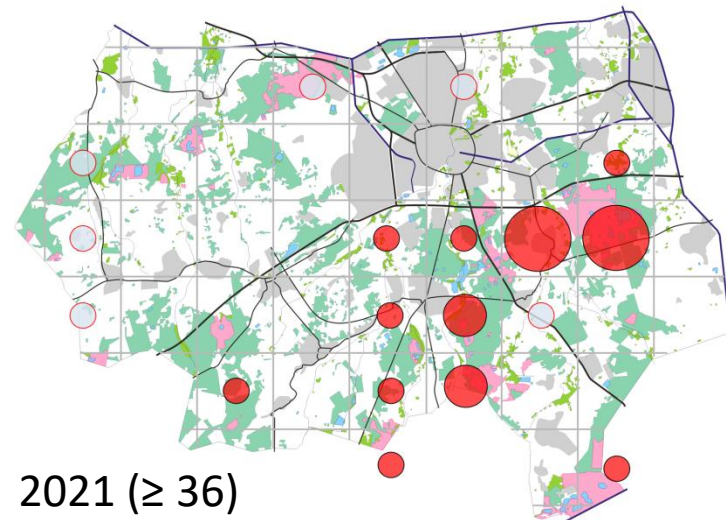
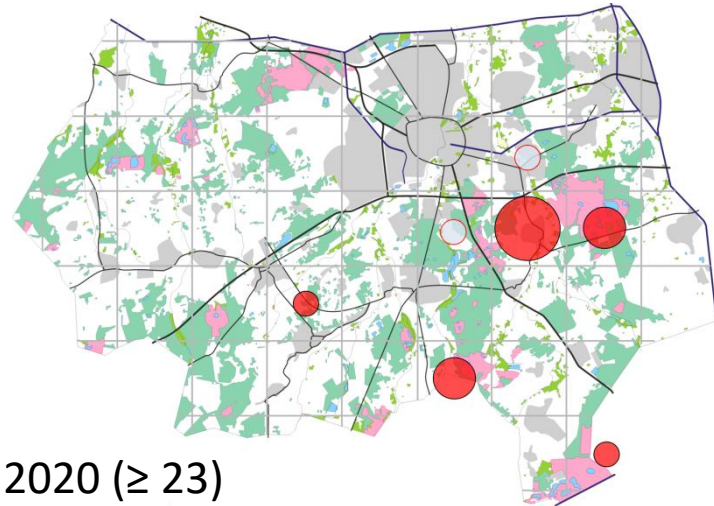
Reusel

Bergeijk

Budel

Territoria

2020-2023

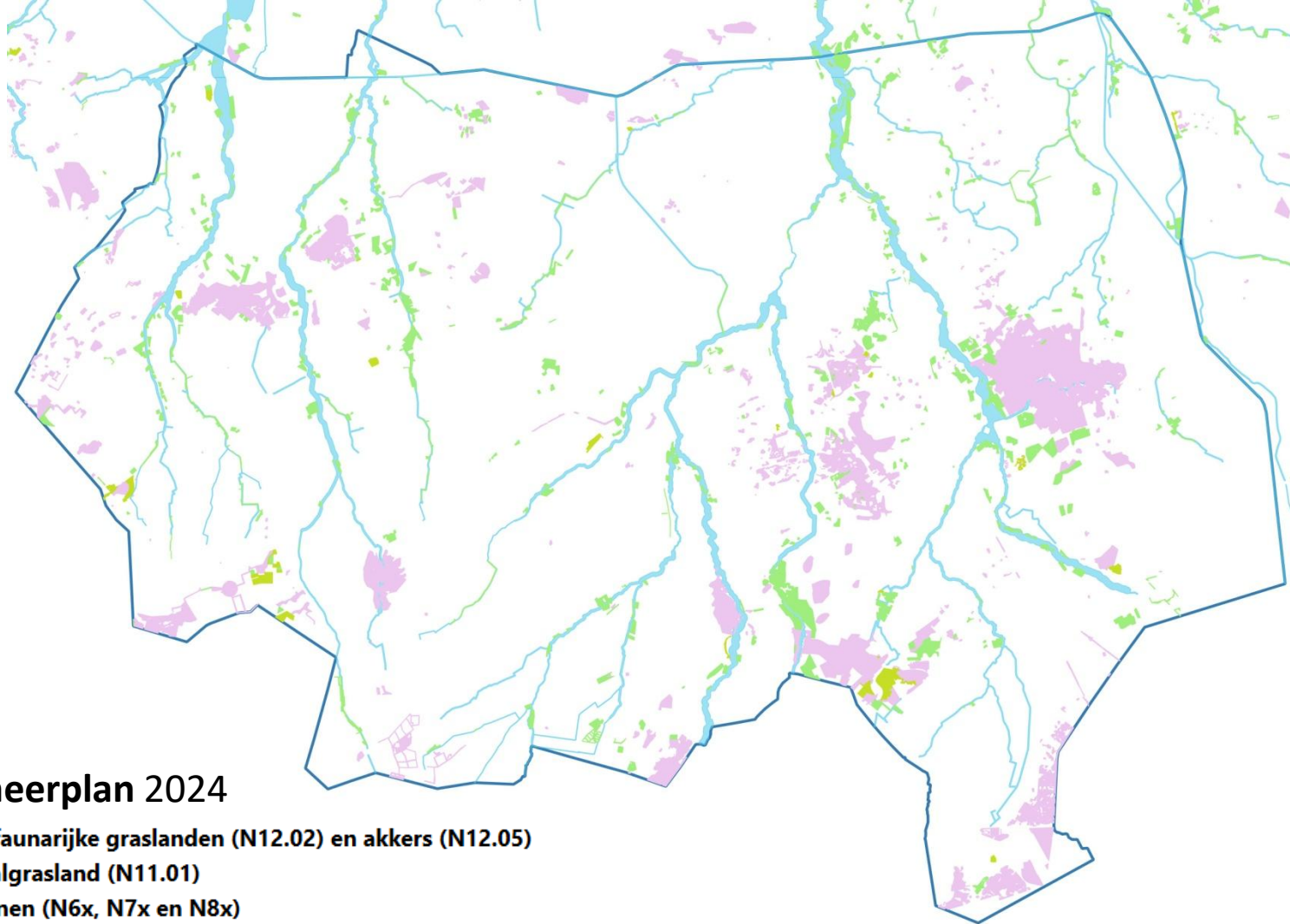
Hoogste **dichtheid** in Tongelreepdal onder Valkenswaard:
7 territoria op 100 ha. (gegevens 2023)

Mozaïek van bramen, wilgen, ruigten, dood hout, open stukken, poelen

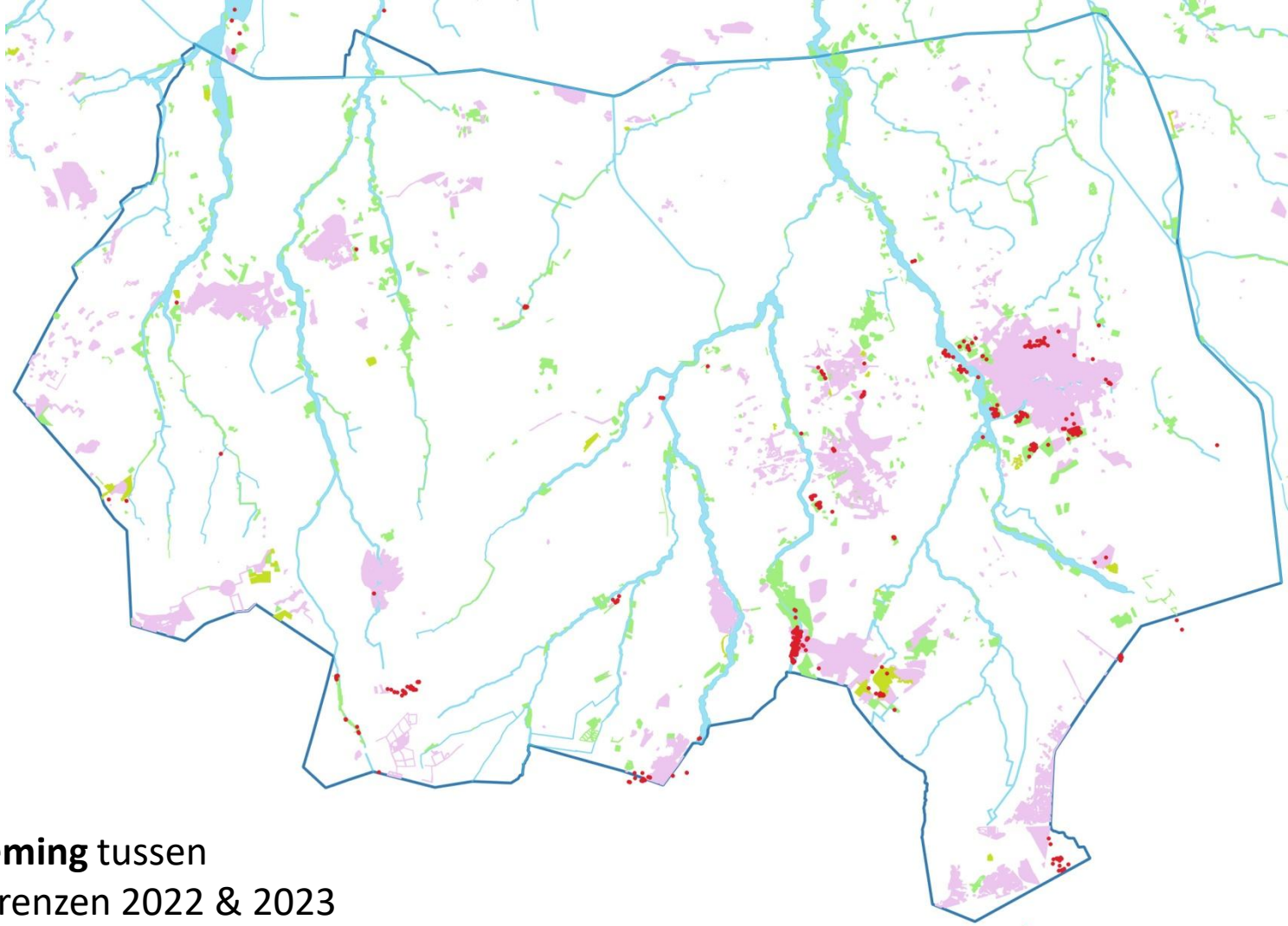
Andere voorbeelden van **habitats**

Natuurbeheerplan 2024

- Kruiden- en faunarijke graslanden (N12.02) en akkers (N12.05)
- Droog schraalgrasland (N11.01)
- Heide en duinen (N6x, N7x en N8x)

- **Waarneming tussen**
datumgrenzen 2022 & 2023

Toename valt samen met

- ❑ Natuurontwikkeling, met name kruiden- en faunarijke graslanden (met hagen, poelen) → *meer voedsel, uitkijkposten & nestgelegenheid*
- ❑ Toename braamstruiken door successie in nieuwe natuur → *meer uitkijkposten & nestgelegenheid*
- ❑ Warmere en drogere zomers → *meer insecten & minder 'koudesterfte'*
- ❑ Toename populaties in aangrenzende regio's → *meer 'massa' voor bevolken van (nieuwe) gebieden*

Speculatief want geen broedbiologische & ecologische data uit de Kempen.

Vragen?

